

**REALIZACJA MISJI MEDIÓW PUBLICZNYCH W ZAKRESIE
NADAWANIA AUDYCJI DLA MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH
I ETNICZNYCH ORAZ SPOŁECZNOŚCI
POSŁUGUJĄCEJ SIĘ JĘZYKIEM REGIONALNYM**

31 maja 2012 r.

Na mocy Konstytucji RP Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stoi na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji. KRRiT realizuje postanowienia ustawy o radiofonii i telewizji z dnia 29 grudnia 1992 r., ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, Konwencji ramowej Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych sporządzonej w Strasburgu 1 lutego 1995 r., czy Europejskiej karty języków regionalnych lub mniejszościowych.

- KRRiT stojąc na straży ładu medialnego, świadoma jest konstytuującej roli dziedzictwa kulturowego i języka nie tylko w procesie zachowania tożsamości narodów i grup etnicznych, ale także w procesie budowania demokratycznej, pokojowej i tolerancyjnej Europy oraz wyposażenia jej w siły witalne nieodzowne do jej zdynamizowania.
- KRRiT, realizując ustawowe zadania i dbając o interes odbiorców, ma na względzie otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji, a także ustawową zasadę samodzielności dostawców usług medialnych. Czuwa nad uwzględnianiem w mediach publicznych potrzeb mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, w tym emitowania programów informacyjnych w języku mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym. Czuwa nad tym, by programy te cechowała odpowiedzialność za słowo i rzetelność, by sprzyjały swobodnemu kształtowaniu się poglądów obywateli oraz formowaniu się opinii publicznej.

- Obecna KRRiT zgodnie z duchem Konstytucji prowadzi otwartą i życzliwą politykę upodmiotawiającą mniejszości narodowe i językowe, dbając o możliwie szeroki ich dostęp do elektronicznych mediów publicznych. Prof. Stefan Józef Pastuszka desygnowany przez KRRiT do współpracy z mniejszościami narodowymi i etnicznymi, bierze systematycznie udział w posiedzeniach Sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych, Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, seminariach i konferencjach organizowanych przez mniejszości narodowe. Istotne znaczenie miały tu konferencje w Kamieniu Śląskim, Wrocławiu, Białymstoku, czy Częstochowie. Współpracuje także z Departamentem Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji. Odbywa indywidualne spotkania z przedstawicielami mniejszości organizowanych z ich oraz z własnej inicjatywy. KRRiT wychodząc naprzeciw potrzebom mniejszości narodowych i etnicznych wsparła inicjatywę Pana Władysława Prochowicza prezesa Polskiego Radia w Białymstoku utworzenia Centrum Kształcenia Dziennikarzy Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Dziennikarzy Polonijnych.

- KRRiT monitoruje audycje dla wyżej wymienionych mniejszości, reaguje na wszelkie skargi i postulaty. Swoje spostrzeżenia i wnioski przesyła nadawcom z sugestiami ich uwzględnienia. Nie ustala jednak treści i zakresu tych audycji, zgodnie bowiem z ustawą o radiofonii i telewizji (art. 13) nadawca kształtuje program samodzielnie i ponosi odpowiedzialność za jego treść.
- Istotnym sygnałem w zakresie stopnia realizacji przez media publiczne misji względem ww. mniejszości są wnioski, postulaty i skargi nadesłane do KRRiT oraz do nadawców publicznych.
- Na podstawie decyzji KRRiT dokonana została analiza i ocena wszystkich skarg oraz wystąpień z lat 2004 – 2012. Analiza dokonana została przy uwzględnieniu następujących kryteriów: zgodności czasu emisji z oczekiwaniami potencjalnych odbiorców, częstotliwości nadawania, rzetelności treści, sugestii programowych mniejszości. Odbываła się ona w atmosferze życzliwości i zrozumienia problemów, którymi one żyją.
- Wyniki ujęte zostały w zestawieniach tabelarycznych i diagramach. Z analizy skarg wynika, że elektroniczne media publiczne nie w pełni zrealizowały zadania w zakresie misji dla wyżej wymienionych grup. Zdeterminowane to było trudnościami finansowymi wynikającymi z niskiej ściągalności abonamentu. Największe zaniepokojenie wywoływały ograniczenia programowe, likwidacja niektórych audycji, a także skracanie czasu emisji i nadawanie w niedogodnych dla odbiorców godzinach. KRRiT uznała za zasadną zdecydowaną większość skarg i postulatów. Zdecydowana większość mniejszości narodowych i etnicznych nie zgłaszała w formie skarg i postulatów pretensji do nadawców publicznych.

- Pełna realizacja misji elektronicznych mediów publicznych w zakresie potrzeb mniejszości napotyka na obiektywne bariery w postaci niskiej ściągalności abonamentu, dużego rozproszenia terytorialnego niektórych mniejszości (np. Ukraińcy, Łemkowie, Romowie) oraz zasięgu emisji. Pewne znaczenie ma tu także znaczne zróżnicowanie organizacyjne utrudniające komunikację oraz przygotowywanie audycji w języku mniejszości. Zaszłości historyczne i nieraz tragiczne doświadczenia w przeszłości oraz ich reminiscencje mają wpływ na recepcję emitowanych programów, co również znajdowało wyraz w skargach kierowanych do KRRiT oraz nadawców publicznych.
- Niska ściągalność abonamentu skutkująca ograniczonymi środkami na powyższe cele: działalność misyjna TVP S.A. w 2011 r. była finansowana z abonamentu tylko w wysokości 12,4%, Radio Polskie S.A. 57,5%, radia regionalne 74%. Godne podkreślenia jest to, że media publiczne przeznaczają część środków wypracowanych komercyjnie na realizację misji dla mniejszości narodowych.
- Zgodnie ze znowelizowaną w 2010 r. ustawą o radiofonii i telewizji, przygotowywane są projekty porozumień finansowo-programowych z nadawcami, które obowiązywać będą od 2013 r. W dokumentach tych przewidziane są środki finansowe na realizację audycji dla mniejszości narodowych, etnicznych i społeczności języka regionalnego.
- KRRiT stoi i nadal będzie stała na straży pluralizmu w mediach i realizacji potrzeb kulturowych mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługujących się językiem regionalnym.

Podstawy prawne realizacji misji publicznej na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.**
- 2) Ustawa z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 226 ze zm.)**
- 3) Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2005 r., Nr 17, poz. 141)**
- 4) Europejska karta języków regionalnych lub mniejszościowych wiążąca Rzeczypospolitą Polską od 1 czerwca 2009 r.**
- 5) Konwencja ramowa Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych sporządzona w Strasburgu 1 lutego 1995 r.**

Działania podejmowane przez KRRiT w zakresie misji publicznej dotyczącej mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym:

- udział w posiedzeniach Sejmowej Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych w MSW
- udział w spotkaniach i konferencjach dotyczących spraw mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym
- interwencje w sprawach skarg i wystąpień przedstawicieli ww. grup
- udzielanie wsparcia reprezentantom ww. grup w kontaktach z nadawcami
- konsultacje z przedstawicielami ww. grup w zakresie ich potrzeb
- monitorowanie programów nadawców publicznych pod kątem udziału w tych programach audycji adresowanych do ww. grup
- popieranie idei szkolenia i poszerzania warsztatu merytorycznego dziennikarzy ww. grup

Konsultacje z przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym w zakresie ich potrzeb i postulatów dotyczących mediów publicznych

19 stycznia 2011 r. wystosowane zostały pisma do przedstawicieli ww. grup z prośbą o zgłaszanie postulatów i informacji, które zdaniem mniejszości powinny być reprezentowane w mediach publicznych. Postulaty, które zostały zgłoszone, dotyczyły m.in.:

- Zapewnienia stałego i dogodnego czasu antenowego emisji audycji w mediach lokalnych
- Zwiększenie finansowania audycji, zabezpieczenia środków finansowych z abonamentu
- Poszerzenie zasięgu nadawania audycji
- Zwiększenia udziału w programach mediów publicznych audycji adresowanych do ww. grup
- Nadawanie w programach mediów publicznych audycji o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o społeczności posługującej się językiem regionalnym poświęconych historii, kulturze i religii

KRRiT zaproponowała definicję audycji adresowanych do mniejszości narodowych i etnicznych oraz audycji w języku regionalnym, która została przyjęta z dużym zadowoleniem i aprobatą przez mniejszości, a także zaakceptowana przez Komisję Wspólną Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych*

Za audycje skierowane do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym uważa się takie, które:

- w całości poświęcone są problematyce dotyczącej mniejszości narodowych, etnicznych albo społeczności posługującej się językiem regionalnym
- przedstawiciele mniejszości narodowej lub etnicznej albo społeczności posługującej się językiem regionalnym nie tylko biorą udział, ale sami mówią o sobie i o swoich sprawach
- wyraźnym adresatem jest konkretna mniejszość narodowa lub etniczna lub społeczność posługująca się językiem regionalnym
- realizowane są w języku mniejszości narodowej, etnicznej lub w języku regionalnym
- redagowane są przez zespół złożony z przedstawicieli konkretnej mniejszości narodowej, etnicznej lub społeczności posługującej się językiem regionalnym.

* Stanowisko Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych z dnia 24 lutego 2010 r.

Charakterystyka demograficzna oraz zestawienie nadawców publicznych emitujących audycje dla mniejszości

Mniejszość narodowa / etniczna / języka regionalnego	Województwa o największym skupieniu mniejszości lub społeczności	Nadawcy publiczni nadający audycje dla danej grupy
Białoruska	podlaskie	<ul style="list-style-type: none"> · oddział terenowy TVP w Białymstoku · regionalne Radio Białystok
Czeska	łódzkie, śląskie	nie nadawano audycji dla tej mniejszości
Litewska	podlaskie	<ul style="list-style-type: none"> · oddział terenowy TVP w Białymstoku · regionalne Radio Białystok
Niemiecka	opolskie, śląskie, warmińsko-mazurskie	<ul style="list-style-type: none"> · oddziały terenowe TVP w Katowicach i w Opolu · Radio Katowice, Olsztyn, Opole
Ormiańska	mazowieckie, wielkopolskie, śląskie	nie nadawano audycji dla tej mniejszości
Rosyjska	mazowieckie, podlaskie	<ul style="list-style-type: none"> · oddział terenowy TVP w Białymstoku
Słowacka	małopolskie	nie nadawano audycji dla tej mniejszości
Ukraińska	warmińsko-mazurskie, zachodnio-pomorskie, podkarpackie, pomorskie	<ul style="list-style-type: none"> · oddział terenowy TVP w Białymstoku i Olsztynie · Radio Białystok, Koszalin, Kraków, Olsztyn, Rzeszów oraz incydentalnie w Radio Lublin, Szczecin i Wrocław
Żydowska	mazowieckie, dolnośląskie	<ul style="list-style-type: none"> · audycje w oddziale terenowym TVP w Łodzi i Poznaniu
Karaimska	mazowieckie, dolnośląskie	nie nadawano audycji dla tej mniejszości
Łemkowska	dolnośląskie, małopolskie, lubuskie	<ul style="list-style-type: none"> · Radio Wrocław
Romska	małopolskie, mazowieckie, łódzkie	<ul style="list-style-type: none"> · Radio Koszalin · incydentalnie oddział terenowy TVP w Białymstoku i w Krakowie
Tatarska	podlaskie	<ul style="list-style-type: none"> · oddział terenowy TVP w Białymstoku
Kaszubska	pomorskie	<ul style="list-style-type: none"> · oddział terenowy TVP w Gdańsku · Radio regionalne w Gdańsku i Koszalinie

Informacja o zrealizowanej liczbie godzin audycji dla mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym w Rozgłoszeniach Regionalnych Polskiego Radia w latach 2008 - 2011.

Spółki Radiofonii Publicznej	Liczba godzin 2008 rok	Liczba godzin 2009 rok	Liczba godzin 2010 rok	Liczba godzin 2011 rok
1. Radio Białystok S.A.	286	286	260	286
2. Radio Gdańsk S.A.	119	105	92	99
3. Radio Katowice S.A.	23	17,9	35,8	82
4. Radio Koszalin S.A.	76,3	82	78,1	82
5. Radio Kraków S.A.	15	17	26	32
6. Radio Lublin S.A.	0	0,5	0	0
7. Radio Olsztyn S.A.	48	178,5	186,5	48
8. Radio Opole PRO FM S.A.	118	159	113	131
9. Radio Rzeszów S.A.	139	141	147	148
10. Radio Szczecin S.A.	2	2	61	14
11. Warszawa - Radio dla Ciebie S.A.	1112*	619*	0	0
12. Radio Wrocław S.A.	10	10	10	5
Razem:	1948,3	1617,9	1009,4	927

* Audycje tworzone we współpracy z Europejskim Radiem dla Białorusi (z nadajnika w Łosicach)

Udział audycji w językach narodowych, etnicznych i regionalnych nadawanych w programach regionalnych Telewizji Polskiej S.A. w latach 2008 - 2011.

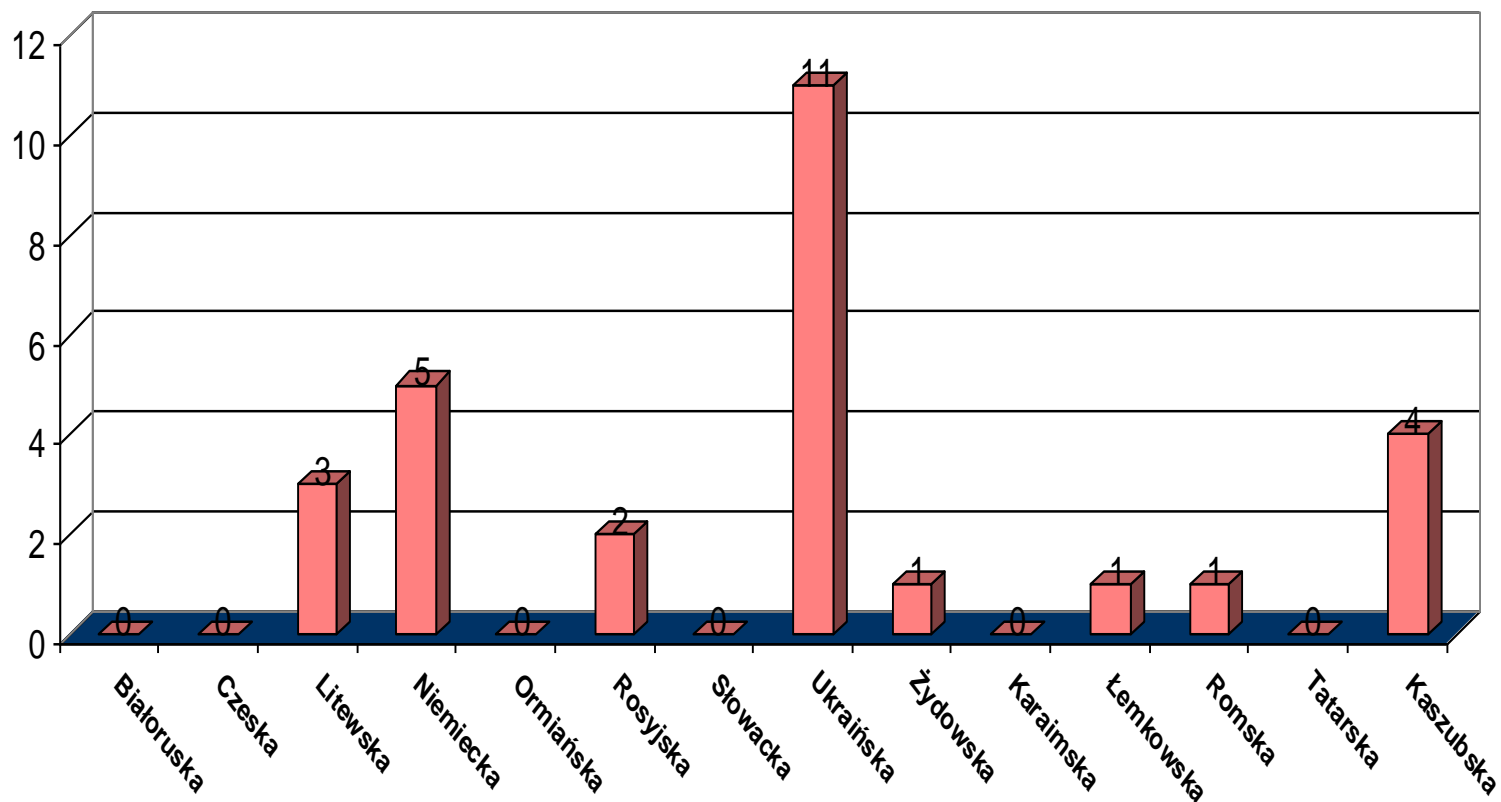
Telewizja Polska S.A. – oddziały terenowe	Liczba godzin 2008 rok	Liczba godzin 2009 rok	Liczba godzin 2010 rok	Liczba godzin 2011 rok
1. Białystok	37	55,2	70,7	71,9
2. Bydgoszcz	4,2	6,2	8	9,1
3. Gdańsk	37,6	39,3	28,6	23,5
4. Gorzów Wielkopolski	4,2	6,2	8	10,2
5. Katowice	14,2	16,3	14,4	16,8
6. Kielce	4,2	6,2	8	9,1
7. Kraków	7,4	9	8	9,1
8. Lublin	4,2	6,2	8	9,1
9. Łódź	4,2	6,2	8	9,1
10. Olsztyn	17,7	17,6	16,6	24
11. Opole	23,4	33,2	31,2	32,7
12. Poznań	4,2	6,2	8	9,1
13. Rzeszów	4,5	6,9	8	9,4
14. Szczecin	4,2	6,2	8	9,1
15. Warszawa	4,2	6,2	8	9,1
16. Wrocław	4,2	6,2	8	9,1
Razem:	179,6	233,3	249,5	270,4

Statystyka wystąpień i skarg mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym zarejestrowanych przez Wydział Skarg i Wniosków KRRiT w latach 2004 - 2012

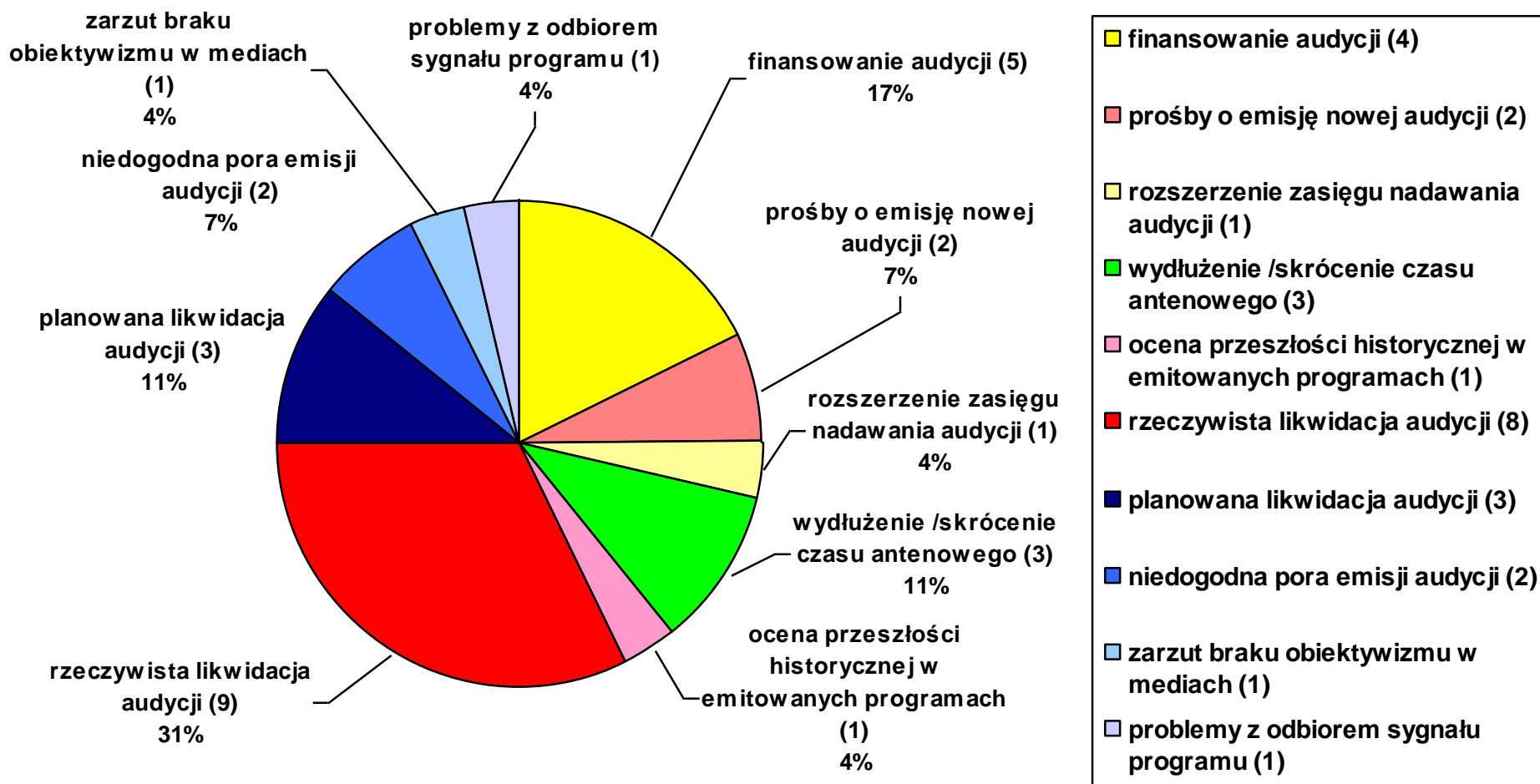
Narodowość /grupa etniczna /społeczność	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Razem*
Białoruska										
Czeska										
Litewska				1			1	1		3
Niemiecka	1	1		1					2	5
Ormiańska										
Rosyjska	1								1	2
Słowacka										
Ukraińska			1	5		1	1	3		11
Żydowska							1			1
Karaimska										
Łemkowska	1									1
Romska								1		1
Tatarska										
Kaszubska			1		2				1	4
Ogółem										28

* Całkowita liczba skarg/wystąpień - 28, ilość poruszonych problemów - 35

Statystyka ilości wystąpień / skarg w ujęciu graficznym w latach 2004 - 2012

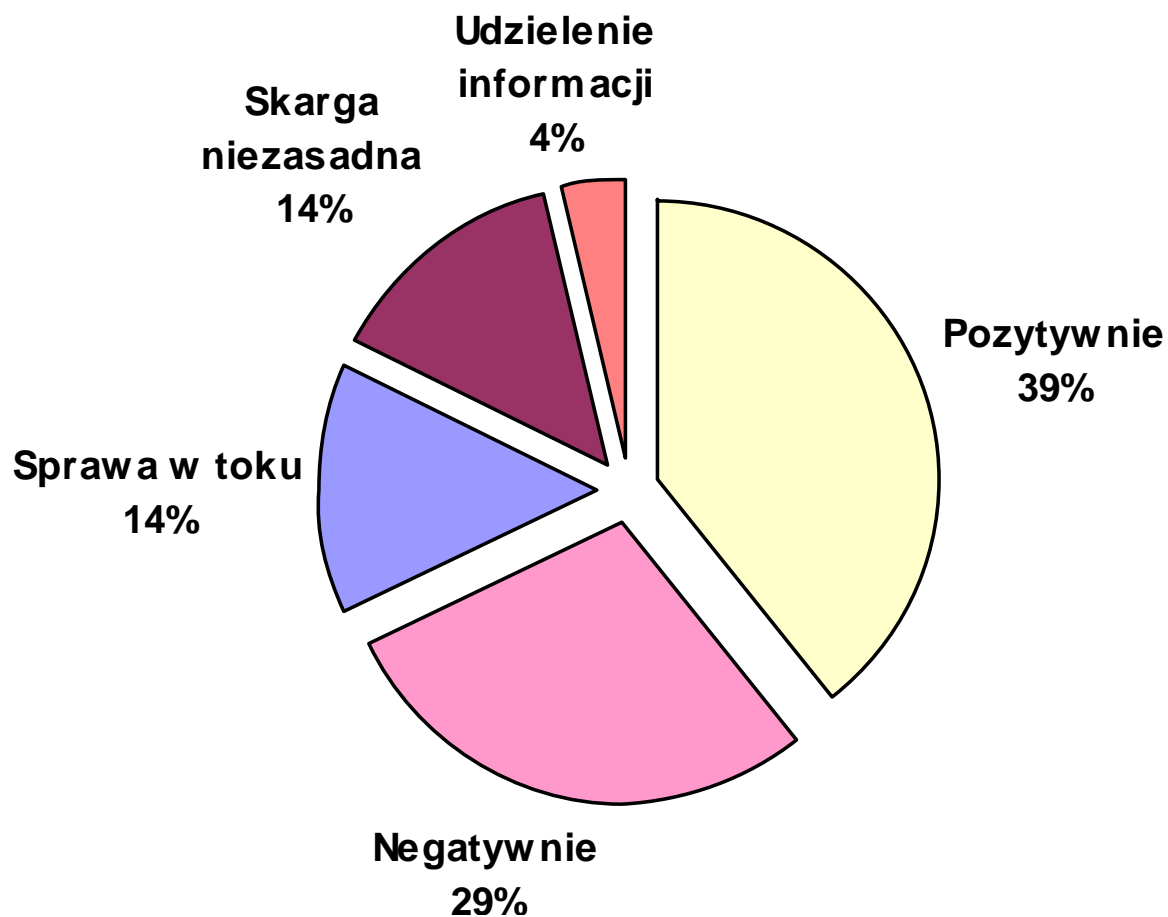

Zakres tematyczny skarg i wystąpień 2004 - 2012

- finansowanie audycji (4)
- prośby o emisję nowej audycji (2)
- rozszerzenie zasięgu nadawania audycji (1)
- wydłużenie /skrócenie czasu antenowego (3)
- ocena przeszłości historycznej w emitowanych programach (1)
- rzeczywista likwidacja audycji (8)
- planowana likwidacja audycji (3)
- niedogodna pora emisji audycji (2)
- zarzut braku obiektywizmu w mediach (1)
- problemy z odbiorem sygnału programu (1)

Wyniki rozpatrywania skarg i wystąpień w latach 2004 - 2012

Działania KRRiT w zakresie inicjatywy kształcenia kadr w dziedzinie radiofonii i telewizji dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych

- **Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji realizując zadanie inicjowania kształcenia kadr w dziedzinie radiofonii i telewizji dnia 5 lipca 2011 r. przyjęła stanowisko popierające inicjatywę powołania Międzynarodowego Centrum Kształcenia Dziennikarzy Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz Dziennikarzy Polonijnych w Białymstoku.**

- KRRiT uznaje za konieczne pogłębianie współpracy z organizacjami mniejszości narodowych, etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym w zakresie realizacji przez media misji publicznej. Za nieodzowne uznaje odbywanie narad z nadawcami publicznymi oraz przedstawicielami mniejszości dla których są lub mają być nadawane audycje.
- KRRiT nadal monitorowała będzie realizację ustawowych obowiązków nadawców względem mniejszości narodowych, etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym. Kontynuowane będą spotkania prof. Stefana Pastuszki z przedstawicielami tych grup dotyczące realizacji ich postulatów i aspiracji.